

Kvindestemmeretskongressen

i Budapest.

Tale af Carrie Chapmann Catt, Søndag d. 15. Juni 1913, ved Aabningshøjtideligheden.

Den kommende Kvindestemmeretskongress bliver den syvende i sin Slags. I Aaret 1902 blev i Washington indkaldt et Møde, der skulde overveje, hvilke Muligheder der fandtes for at kunne organisere en international Stemmeretsbevægelse. En forberedende Komité blev valgt, og de Delegerede blev tilbagesendte til deres Hjem for der at forelægge Sagen for de forskellige Selskaber. I 1904 blev en følgende Kongress i Berlin afholdt og ved denne Lejlighed blev den blivende Organisation grundet. I den Tid gaves der kun 8 nationale Stemmeretsforbund, ellers manglede der i alle øvrige Lande en organiserende Bevægelse. Den Dag idag gives der en organiseret Stemmeretsbevægelse i femogtyve uafhængige Stater og i 2 Lande, som ikke besidder fulde nationale Rettigheder. Organiserede Grupper har vi i hele Verden. I den forgangne Vinter blev der indbragt Kvindestemmeretsforslag i sytten nationale Parlamenter, i fire Parlamenter af saadanne Lande, som kun besidder en delvis Uafhængighed samt i niogtyve Stater og Provindser.

Mændene har kæmpet, det ene Folk efter det andet, for deres politiske Frihed. Det var Kvinderne forbeholdt at forene Kampen over hele Verden til een eneste stor Bevægelse. Kvinderne vide at deres Sag er en fælles Sag.

Stemmeretsbevægelserns Historie ligner i hvert Land paa sælsom og komisk Maade den, der er i alle andre Lande. De Personligheder som stiller sig til Sagen, enten venligt eller fjendtligt, adskiller sig i Racer eller Nationaliteter, dog er de Ord eller Grunde de anfører herfor overalt nøjagtigt de samme. Den uvidende Mand er overbevist om, at Kvinderne ikke vide nok for at kunne stemme. Den af Militarismens Aand opfyldte Mand ved nøjagtigt, at Grundlaget for enhver Regering er Vold. Manden, som er ude af Stand til at tage et Overblik over det Bestaaende, finder at alt er indrettet paa det bedste. Alle Folkeslags omsorgsfuldt bevogtede Kvinder indseer ligesaa lidt Stemmerettens Værd. De er fuldstændig tilfredse med de Privilegier, de selv besidder, og de kan ikke begribe, at der i denne Tid foregaar store Omvæltninger, som alt har rystet Kvindernes Status i den hele Verden.

Bagved de overfladiske og flygtige Diskussioner i Parlamenterne og i alle Landes Samfund, rører sig altid højere den Overbevisning, at ingen Regering er tilstrækkelig retfærdig eller fremskridtsvenlig, som ikke støtter sig til Folkets Villie, og at de i Aarhundreder Kvinderne paalagte Indskrænkninger beroer paa en skadende Vildfarelse.

Det Bedste som de internationale Stemmerets Kongresser har naaet er den Mulighed at bestyrke og begejstre Deltagerinderne i deres Tro og Evne til virksomt Arbejde for den hjemlige Bevægelse. Mange Kvinder, der har udmærket sig paa Philanthropiens, Velgørenhedens og det sociale Arbejdes Omraade,

vil her fortælle deres Historie og, naar de kommer hjem fyldes af en ny Tro paa, at hvert Arbejde, som Kvinderne foretager sig, uden al Sammenligning vilde blive mere virksomt, om Magten af den politiske Stemmeret stod bagved dem.

Den største Sejr siden vor sidste Kongress har den amerikanske Union tilkæmpet sig, hvor 5 Stater og Alaskas Territorium har givet Kvinderne Stemmeret. Flere af disse Stater har sendt officielle Delegerede hertil. I Kalifornien, den vigtigste af vore Stemmeretsstater, har Guvernøren udbudet sig seks Delegerede, der alle vil være nærværende. Kvindestemmeretten bliver i de Forenede Stater opnaaet ved en Folkeafstemning og ikke ved en Parlamentsakt, som i næsten alle europæiske Lande. Da det amerikanske Statsborgerskab er let tilgængeligt for Mænd af alle Racer og Nationaliteter, betyder Indførelsen af Kvindestemmeret intet mindre, end at de maa have Flertallet af alle disse Vælgere til at stemme derfor. En Million Udvandrere lander aarligt — efter fem Aar er de politiske Vælgere. De bringer alle europæiske Fordomme og Kortsynethed med sig i Kvindespørgsmaalet, og alligevel skal de være medbestemmende, om de amerikanske Kvinder, »Døttre af Revolutionen« skal faae eller »ikke faae« Stemmeretten. De, der rigtig begriber disse Tilstande, vil ogsaa forstaa, hvor stor Sejrene er, som vi i Unionen alt har vundet. Det er en Trediedel af de Forenede Stater. De mest intelligente Lag af Unionen er omvendte til at hyld Kvindernes Stemmeret, men Massen af uvidende, uoplyste, modstræbende Mænd paa de nederste Trin af Civilisationens Stige sætter sig bestandigt derimod. Der er derfor blevet en stor Strid mellem Fremskridt og Sædelighed paa den ene Side og Uvidenhed og Laster paa den anden. Den forestaaende Kongress vil tilføre Bevægelsen over hele Verden nyt Blod.

Carrie Chapmann Catt.

(noget forkortet)

Brev fra Norge.

Kjære redaktør!

De kan tro det var en høitidelig dag igaar, da det sidste avgjørende slag stod! Forresten — slag kan det jo slet ikke kaldes, al den stund der ingen strid var, ikke uenighet engang!

Princippet statsborgerlig stemmeret for alle landets voksne mennesker — 25 aar gamle mænd og kvinder — har i grunden i længere tid været almindelig anerkjendt hos os, og debatten om selve dette princip er forlængst avsluttet. Men — som De vet — saa er politikere og diplomaters veie høiere, og deres grunde dypere end vore, saa de kan ofte ganske uventet finde paa de utroligste ting for at faa saker utsatte. Det har I jo nylig faat erfare nede i Danmark, hvor I tilsyneladende var saa nær seiren! Og vi kvinder hele verden over kan nok peke paa tilfælder og forholde, hvor de som sitter inde med magten og myndigheten, har visst at sætte vor sak tilside, naar det var dem oportunt at saa skedde.

Men denne gang vilde de norske stortingsrepræsentanter retfærdighet, intet andet og intet mindre end den. Som een mand stod de sammen om dette spørsmål. Kravet var bli dem for sterkt, det kunde ikke tilbakelægges længer. Og gjevt er det gjort av de mænd, at politiken, den altbeherskende i alle andre saker, nu blev holdt utenfor! Socialdemokrater og høiremænd, liberale og venstre sat der nu i skjøn enighet og gav sit ja som svar paa præsidentens spørsmål, om de vilde gi sine mødre, søstre, hustruer og døtre den ret som de selv har hat i saa mange aar. Retten for kvinder til som borger av sit eget land at være med om at bygge det op. Og ikke en av »folkets kaarne«, vilde de, at det i aaret 1914 skulde sies om Norge, at dets borgere bodde i et ufrit land. Man blev formelig rørt over en slik samstemmighet. Og det hænder ikke ofte paa det sted — i stortinget — at der kommer saker for, hvor man staar slik samlet,

Det bliver formelig en hvile, underlig at fornemme, efter disse 28 aars kamp for vor ret, for kvinderne at tænke paa, at nu er det arbeide slut. Men — der er nok igjen! Meget er der endda at utrette, nu denne ret for alvor skal brukes av kvinderne. For den maa bli blod av vort eget blod og kjød av vort eget kjød, inden retten kan komme til at virke utadtil. Og den maa arbeides ind i mændenes siid, saa det gaar op for dem, at naar kvinder er med i arbeidet for det fælles fædrelands og det fælles samfunds vel, saa har de krav paa at bli respekteret som likestillede med mænd, krav paa at faa sin intelligens og sine intellektuelle evne vurderede. Hvor forskjellige disse end kan være, nyttige og brukelige er de dog for det. Av de debatter vi ser refereret fra de forskjellige landes parlamenter, og som vi desværre ofte ogsaa har anledning til at høre i vort eget storting herhjemme, forstaar vi, hvor meget der end da mangler i den retning.

Den opgave som efter min mening nu først og fremst foreligger, er at dygtiggjøre os til det arbeide, som vi maa bli med paa, naar det kræves av os som stemmeberettigede borgere. Sandsynligheten er jo nu større end den tidligere har været for at kvinder blir valgt ind i stortinget, og intet vil vel ha større virkning paa dem, der endda staar og kjemper mot kvinders stemmeret, end om fuldt ut frie kvinder bragte saa store indsatser, og gjorde et saa dygtigt arbeide, at sandhetens erkjendelse maatte vaagne i deres sind som ikke før saa den. Da vilde Norges navn klinge godt ute blandt folkene viden om, og da vilde vel ogsaa snart kampen for det som er ret og retfærdig, være endt, og vi vilde faa harmoni ind i mange forholde. Maatte nu turen komme til de kjære danske kvinder rigtig snart at staa ved maal, som de saa tappert og saa dygtig arbeider hen imot!

Med venlig hilsen til alle venner i Stemmeretsklubben!

Deres hengivne

Kristiania, 12. juni 1913.

Fr. Mørck.

Redigeret af Fru Johanne Münter, Bredgade 34.

J. Chr. Nielsens Enke. Kbhvn.